

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Foie bisericescă-politică.

Inserțiuni

Un sir garmond:
o-dată 7 cr., a doua oră
6 cr., a treia oră 5 cr.,
și de fieșce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce focea,
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea Unirii

în
Blaș.

Anul VIII.

Blaș 3 Decembre 1898.

Numărul 48.

Un suspin

cătră Ilustrii Archierei al provinciei
mitropolitane gr. cat. române de
Alba Iulia-Făgăraș.

I

Când secă izvorul lacrimilor, al
acestui don neprețuiv al Creatorului,
nu-ți rămâne fără numai suspinul ca
ultim refugiu de consolațiune în noianul
amărăciunilor lumesci. Dacă a plutit
naea vre unei biserici și națiuni printre
valurile tumultuoase ale luptelor și printre
stîncile amenințătoare cu distrugere ale
pericelilor, atunci aceea a fost naea bi-
sericii gr. cat. și națiunii române, care
a purtat pe spinarea undelor spumegânde
și turbate clenodiile noastre moștenite
de la străbuni: religiune și rit, limbă
și datini străbune. Inse a srăbătut valu-
rile, a încunjurat stîncile, pentru că
întemeiătorii sfintei noastre biserici Iesus
Christos a îmbărbătat pe cărmacii și
moteloiți curagioși, când plutiau împo-
triva valorilor: „Îndrăzniți, eū am
învins lumea!”

Cărmacii năii, adecă Archiereii bi-
sericii noastre, inspirați de putere cerescă,
cu credință viuă și speranță, firmă ră-
zimată în puterea Dumnezeului părin-
ților nostri au condus naea bisericii
noștre printre furtuni și viscele, fără
ca ea să se cufunde în noianul creat
prin evenemintele seclilor. Întărită
prin putere cerescă a reușit biserica

noastră a se scutara de rugina greci-
smului. A dat pept cu unelirile Cal-
vinismului, care tindea a altera credința,
ritul, limba și aședămintele străbune.
După îmbrățișarea sfintei legături a
unirii cu Roma zăfirul blând suflat
de la trupina gloriosului arbore a né-
mului nostru a împrăștiat în cât va și
norii cel grei și amenințatori cu furtunil
din orizonul bisericii noastre, pentru că
bărbați luminați prin știință împrumu-
tata de la mama Roma și încălziți de
focul credinței, înălțați fiind de prove-
dință la dignitatea archierescă, la cărna
bisericii române gr. cat., ca un sôre
au vibrat razele științei și au aprins
focul credinței în biserică și națiunea
noastră, ba ei înșiși au apărut din
când în când ca nise stele conducătoare
în noptea întunecată a evenimentelor
desastroase în fruntea corăbiei bisericii
și nemului nostru, care condusă de
acești bărbați providențiali a plutit cu
siguritate printre valuri și stînci cătră
portul destinațiunii sale. Acel Archierei
cărmaci cu așa inimă mare au condus
corabia bisericii și națiunii, cărora a
urmat sub durata seclilor furtunoși în-
treg clerul român cu abnegațiune și
statornicie până la sacrificarea vieții
sale, cât s'au dat pe sine valorilor în
răscumpărare pentru salvarea năii, care
cuprinde în sinul său clenodiile unei
biserici și unui neam, fiind consili și
pătrunși de sentimentul divin al su-
blimei sale misiuni, că acelea clenodii
o dată perdute nici când nu se vor mai

pute afla și scôte din adâncimea noia-
nului nimicirii, ér o biserică ori un
neam despoiat de clenodiile, cari îi
garantează existența, numele și progresul,
este șters de pre suprafața pămîntului.
Mulțămită și recunoscintă umbrelor cla-
rificate ale acelor Archierei providen-
țiali, despre cari se pôte zice: „Dum-
nezei sînteți voi!” că naea bisericii și
națiunii noastre și azi stă și plutesce în
mijlocul valorilor. Inse multe și fer-
binți lacrimi au vërsat acei bărbați
deveniți nemuritori în paginile istoriei
bisericii noastre, care tot o dată este și
a națiunii noastre, până când au reușit
prin încordarea spiritului umbrat de dar
ceresc, să îndrepte naea bisericii noastre
cătră portul destinațiunii și al măn-
tuirii. Naea a rămas neînghițită, de
și lovită de stînci și valuri, ér
dînsii și-au dat sufletul în mâinile
Creatorului, unii în mijlocul valorilor
cu suspinul cel din urmă îndreptat
cătră urmași pentru croirea unui orizon
mai senin al bisericii și nemului nostru.

A sunat apoi ôra, când s'au
topit cătușile rușinoase ale sclavajului
degradătoriu de dignitatea omului; au
cădut lanțurile de pe zborul ingeniului
și de pe sentimentele inimii. Sinul bi-
sericii române zguduit de furtuni a dat
nascere la căldura spiritului libertății
scumpului său primogenit, adecă inte-
ginței mirene; ér clerul bisericii noastre
în butul tuturor neajunsurilor s'a eluptat
la acel grad al culturii și inteliginței, cât
cu frunte ridicată putem susține, că el

Feuilleton.

Adunarea generală a Reuniunii învătă- torilor români gr. cat. din ținutul Lugoșului.

Ticvanul Mare, 18 Novembre 1898.

Reuniunea învătătorilor români gr. cat.
din ținutul Lugoșului și-a ținut adunarea
generală a XI-a la 13 și 14 Nov. n. 1898
în orașul Lugoș.

Adunarea generală din acest aa, în
care Reuniunea a împlinit un deceniu de la
constituirea sa, a fost fără îndoială cea mai
bine cercetată din câte s'au ținut până
acuma în primul deceniu de existență. Acest
fapt îmbucurător nu se pôte explica de cât
prin împrejurarea, că regulându-se și ame-
liorându-se beneficiile învătoreșci, în unele
parochii posturile de învătători au fost ocu-
pate cu mai mulți învătători tineri de bună
speranță.

A nume au fost prezenți 34 membri
ordinari învătători, 5 membri ordinari preoți

și 5 membri fundatori preoți, la olaltă 44
membri, a fară de cei alaltii membri funda-
tori și ajutatori de nou sncepuți în sinul
Reuniunii.

Absenți au fost 8 membri ordinari
învătători.

Au fost prezenți și numeroși oșpeți,
întră cari mai remarcăți:

Ilustrissimul Domn Episcop diocesan
Dr. Demetriu Radu, patronul Reuniunii,
Ilustrissimul Domn canonic-preposit Ștefan
Moldovan, Reverendissimul Domn canonic
Beniamin Densușan, M. O. Domn Protopop
George Popovici, Spectabilii Domni Coriolan
Bredicean și Dr. Isidor Pop advocați, Dr.
Iacob Maior medic districtual, Stimatul Domn
Ștefan Țarina învătător în Păucinesci, și
notariul I al Reuniunii surori din ținutul
Hațegului, Stimatii Domni Ioan Vidu și
Constantin Liuba învătători gr. ort. în
Lugoș ș. a.

Inspectoratul reg. de școli a fost re-
prezentat prin delegatul Sp. Dn. N. Faragó
subinspector.

Comitetul de aranjare, cu M. O. Domn
protopop George Popoviciu în frunte, a făcut
tot, ce l-a stat în putință, ca învătătorii și
preoții, cum și alți oșpeți, cari vor veni la

adunare, să fie primiți cu căldură, bine
găzduiți și mulțămiți.

În 12 Nov. la ôrele 4 d. a. a sosit
partea cea mai mare a învătătorimii la
gara din Lugoș, unde au fost întâmpinați de
cătră comitetul numit și condus apoi de
acesta la corțelele pregătite, parte la oțel,
parte la casele credincioșilor fruntași.

Membrii Comitetului Reuniunii încă la
10 ôre dimineța din acea zi s'au întrunit
în sedință pentru pregătirea și terminarea
raportelor și a altor agende pe sama adu-
nării generale.

Duminecă dimineța în 13 Nov. la
ôrele 9 conform programel toți membrii pre-
zenți ai Reuniunii au participat în corpore
la liturgie împreună cu invocarea Spiritului
Sfint, celebrată în biserică catedrală gr. cat.
de cătră Rev. Domn Canonic B. Densușan
cu numărôsă asistință.

Sedința I.

La ôrele 11 toți membrii s'au întrunit
în salonul casei parohiale, pe carele M. O.
Domn Protopop a avut bunăvoința de a-l
pune la dispoziția Reuniunii pentru ținerea
adunării ei generale. O comisiune a nume
alêsă, condusă de Rev. Domn Canonic Ioan

stă pe același nivel cu clerul bisericii catolice de rital latin. Deci azi multă-mită Dumnezeuului părinților noștri, națiunea română cuprinde loc în concertul poporilor Europei civilizate, și biserica noastră gr. cat. română are doi factori pătruși de misiunea sublimă de a conduce și apăra de valuri și stinți naea clendiilor noastre moștenite de la străbuni spre a le transpune posterității ca "proprietatea bisericii și a nemului nostru. Ore cu putință și iertat este, ca membrii acestor doi factori să lăsăm pradă valurilor naea bisericii noastre, și noi să stăm la țerm și să privim cu mâni încrucișate, cum o înghit valurile? Ore nu scim noi bine, că când se va cufunda aceea, se vor cufunda cu ea religiunea, rital, datinile, virtuțile și limba strămoșescă, și perdându-le acestea ne vom cufunda și noi ca biserică și națiune, și nu ne va rămâne fără numai numele scris pe paginile istoriei și blăstemat în mormintele noastre prin lacrimile și suspinurile urmașilor, cari nu vor mai avea nume?

Monumentul reginei Elisaveta. — Sintem recercați a publica următoarele:

Ministrul president reg. ung. ca președintele comitetului regnicolar format în interesul eternisării memoriei fericitei regine Elisaveta, conform hotărârii aduse în ședința acestui comitet, ținută în 2 Novembre a. c., recercă toate acele autorități, reuniuni, ziare, privați ș. a., cari au făcut colectă pentru statua fericitei regine, ca contribuiri incușe, dar neelocate spre fructificare la ore care bancă, cât mai curând, ăr contribuiri subscrise s'au votate, dar încă neincușe, după ce vor fi solvite, să se străpună la perceptoratul cel mai de aproape, respective în Budapesta

la cassa centrală, ori la cassa erarială din cercul IX., unde aceea se vor conta separat ca contribuiri incușe pentru statua și se vor transpune cassei erariale centrale.

Recercă mai de parte toate autoritățile, reuniunile, ziarele, privați ș. a., cari au elocat la vre o bancă spre fructificare banii colectați de dinșil, ca documentele (libelul de depunere), cari îndreptătesc la dispunere asupra acestei depuneri, asemenea să se transpună perceptoratelor reg., respective în Budapesta cassei erariale centrale ori cassei erariale din cercul al IX-lea, observând că aceste depuneri până la dispunerea ulterioară a comitetului regnicolar se lasă la institutul fructificator.

În urmă ministrul președinte rogă toate acele institute, la cari s'au depus sume pe titlul acestei colecte, ca datele amănunțite despre acelea — spre scopul ținerii în evidență — să le comunice cu ministrul president reg. ung. (Budapest, Vár, Szent-György-tér 1).

Fiind că înse ministrul președinte reg. ung. prin dispozițiunile acestea nu vre, să sisteze colectările ulterioare, pentru aceea rogă pe toți aceia, cari mai colectează, ca contribuiri, ce incuș, ăr dacă acelea se depun spre fructificare, documentele, cari justifică dreptul de a dispune de ele, să le străpună la perceptoratele reg., respective în Budapesta la cassa erarială centrală ori la cassa erarială din cercul al IX-lea.

Revista bisericească.

Roma.

Papa Leo XIII, care e în deplină vigore, a ținut luni consistor secret, în care s'a confirmat alegerea lui Rihmani de patriarch al Siriei. S'au preconisat

preste 40 de episcopi de curând aleși, între cari din Austro-Ungaria nici unul.

Austria.

Luni s'a întâmplat deschiderea festivă a congresului catolicilor din Austria de jos. Adunarea a fost foarte bine cercetată. Între alții erau de față nunțul papal Taliani, episcopul de S.-Pölten și mai mulți prelați. Bărbații politici și oficialii înalți încă au fost bine reprezentați.

President a fost proclamat br. Walterskirchen, care în cuvîntul presidial accentuează, că scopul congresului este a redestepta spiritul creștin și a promova binele masselor poporului.

În congres s'au tractat cu interes și cunoscință de cauză cestiunii culturale, școlare, sociale și economice.

Revista politică.

Afaceri interne.

După scenele furtunose din săptămâna trecută debaterile dietale, de și animate, decurg între limitele normale.

Luni a vorbit Apponyi la proiectul despre indemnitate făcând o critică sdrobotore asupra cabinetului Bánffy. El a zis: E superfluu a mai discuta, că ore indemnitatea cestiune de încredere este, acum când și dreptul pro forma a parlamentului așa de puțin e socotit de către guvern. Aici e cestiunea de putere. Sistemul de guvernare introdus de Tisza de nimic nu se înfiorează mai tare, de cât de precisa circumscriere a dreptului și a datorințelor. Acest sistem nu recunoșce

Boroș, președintele Reuniunii, s'a prezentat la Ilustrisimul Domn Episcop Dr Demetriu Radu, patronul Reuniunii, spre a-l ruga în numele adunării, ca să binevoască a descinde în mijlocul aceleia spre a deschide ședința adunării învățătorilor. Nu preste mult Ilustrul Patron, primind cu bucurie invitarea, se prezintă în mijlocul adunării întimpinat de acesta cu furtunose urări de „Să trăască!“ Ocupând locul presidial, după ce Rev. Domn președinte cu puțin, dar căldurose cuvinte îl salută și rogă din nou a deschide adunarea generală, Ilustritatea Sa Episcopul prin o vorbire ocașională edificătoare și plină de învățături evangelice, indemnând cu de-adsinul pe învățători, ca la umbra luminosă a sfinței noastre bisericii să persevereze în credința cea adevărată și să lucre întru creșterea și luminarea tinerelor mlădițe ale poporului român, ca acestea să devină fil credincioși ai bisericii și națiunii lor și cetățeni folositori ai scumpel noastre patrii, declară ședința adunării generale de deschisă. Vii urări de „Să trăască!“ răsunară din partea întregii adunări.

Urméază apoi la ordine cetirea raportului general despre activitatea comitetului central, a celui despre starea fondului și în fine a celui despre starea bibliotecii Reuniunii.

După cetirea raportului general Ilustritatea Sa Părintele Episcop, după ce de o parte binevoese a surprinde adunarea cu insinuarea, că se inscrie cu plăcere între

membrii fundatori ai Reuniunii, ăr de alta dorind adunării succes rodnic la resolvarea agendelor puse la ordinea zilei, reclamând împrejurările, lasă presidiul președintelui ordinariu și se depărtéază între aplausele adunării generale.

Din mai sus numitele raporte se constată:

a) Că Reuniunea are 25 membri fundatori, 42 membri ordinari învățători, 10 membri ajutatori și 3 membri onorari.

b) Că comitetul central, pentru executarea decisiunilor adunării generale trecute și pentru resolvirea agendelor curente a ținut 4 ședințe.

c) Că cu începutul anului școlar 1898—9 au intrat pe teritoriul Reuniunii 9 învățători ca membri ordinari.

d) Că în decursul anului școlar până la adunarea prezentă au încetat de a fi membri ordinari prin repășire 2 învățători și prin morțe 3 membri fundatori.

e) Că numai preoții învățători cu salar fixat de 300 fl. sînt datorii a solvi taxa de membru ordinariu 1 fl.

f) Că comitetul pentru promovarea scopului cultural al Reuniunii a dispus, ca mai mulți membri să lucre teme liber alese pentru adunarea generală, și că dintre aceia numai 3 inși n'au satisfăcut datorințelor lor morale.

g) Că la esamenele finale din district are să lea parte cu protopopol împreună și un învățător designat.

h) Că președintele Reuniunii Rev. Domn Ioan Boroș, fiind numit de canonic capitular, prin Ven. Ordinariat a fost denumit de inspector școlar diecesan.

i) Că fondul Reuniunii la finea anului 1897 a avut capital de 897 fl. 26 cr., din cari înse 171 fl. sînt restanțe în taxe și pedepse.

k) Că biblioteca Reuniunii numără numai 68 opuri.

După alegerea diferitelor comisiuni a urmat la ordine lecția practică „Tractarea numărului 5“ de conmembrul dl Petru Turcu învățator în Badiș.

Terminându-se predarea acestei lecțiuni, președintele ceteșce salutarea adresată adunării din partea Prea On. Domn Nicolau Nestor vicariu și președintele Reuniunii surorii din Hațeg, care este întimpinată cu aplause. Salută apoi pe delegatul Inspectoratului reg. de școli al Caraș-Severinului; la care salut acela mulțămînd resalută adunarea generală.

Fiind timpul înaintat președintele întrerupse ședința la orele 12½, anunțând continuarea acesteia la 4 ore d. a.

(Va urma.)

domnia dreptului. Acest sistem l-a dezvoltat Bánffy. Domnia de partid a dat naștere acestui sistem. În interesul partidului a înfiat întrăgă administrația; în interesul domniei absolute de partid a indigenat altă morală. Acest sistem a înfiat morală națiunii; a enervat cu totul națiunea. Sistemul imoral a cabinetelor Szápáry și Wekerle a paralizat națiunea; de aici se înțelege, cum de Wekerle cădând a recomandat de succesor pe Bánffy. Refectând la terorismul și abuzurile electorale afirmă, că abuzul s'a proclamat ca principiu de guvernare. Spune mai de parte, că de două ori a închiat pact confidențial, acesta înse prin astuția sa de amîndouă orile l-a tras pe sfîră. A nime spre a fi liniște pe timpul serbărilor milenare Bánffy l-a promis, că va mijloci votarea legii despre judicatura Curiei în cauze electorale, înse tot el a făcut, să cadă proiectul. În anul trecut s'a admis provisoriu sub condiția de a se susține intact art. XII din 1867. Bánffy și de astă dată și-a călcat cuvîntul.

Partidul național trebuie să pretindă executarea articolului de lege I din 1898. De la acesta nu pôte absta, fără a se compromite. Până când guvernul nu va presta garanțe, că se vor respecta dispozițiile art. de lege XII din 1867, până atuncia partidul național nu renunță la luptă. În urmă propune, să se lea de la ordinea zilei indemnitatea, și să se tracteze pactul cu Austria.

Br. Bánffy declară ambe proiectele de urgente și pentru aceea recomandă ședințe paralele de câte 6—8 ore.

Martî n'a ajuns rîndul la indemnitate. Presidentul dietei a propus, ca în 2 Dec. camera să nu țină ședințe și să-și exprime în protocol bucuria, că pôte serba domnia de 50 de ani a Majestății Sale.

Propunerea presidentului Szilágyi a turburat pe Kossuthiști.

Kossuth F. nu înțelege, ce datorințe pôte avé Magiarul față cu împăratul austriac. La ziua de 2 Dec. numai cu durere și rușine putem cugeta. Poftesce a se trece preste această propunere la ordinea zilei. — Br. Bánffy zice, că prin serbare nu se vatemă constituția, ci numai se arată iubirea omagială către regele. — Lakatos strigă: „Nu vom săruta sténgul spânzurătoarei!” pentru ce e provocat la ordine.

Olay califică de nedreptă și contrară legii serbarea de 2 Dec., de pe care nu ar trebui, să se ridice vélul. — Sima zice, că nime nu pôte aștepta de la Magiari, să se serbeze acea zi, în care și-a luat începutul acțiunea, în care împăratul a înecat în sânge libertatea constituțională magiară. Acesta e ziua de amintire a durerii și a suferinței, în care fie căru deputat l-ar trebui, să pörte legătura de doliu și să se rüge, ca Dumnezeu să depărteze de la noi atari zile, cum a fost cea de 2 Dec. 1848. — Cam pe această cördă a vorbit și bătrânul Madarász.

Mercuri s'a primit propunerea pentru serbarea zilei de 2 Dec., érá Joi s'a continuat în dietă desbaterea indemnității.

Guvernul magiar érá e în tractative cu cel austriac pentru închierea unui pact provisor.

Partidele magiare opoziționale, sătule de terorismul celor de la putere, recurg prin un memorandum la scutul Monarchului.

Austria.

Din incidentul aniversării de 50 de ani a încoronării împăratului parlamentul a hotărit a-și manifesta în formă démnă omagiile față cu Majestatea Sa.

Partidul național catolic din Galiția dezvoltă mare activitate. Până acum a înfiat 52 reuniuni și are trei organe de publicitate: unul pentru inteligenți, altul pentru lucrători și al treilea pentru țerași. Partidul are aderenți în toate părțile societății. Un punct din programul partidului e, ca pruncii catolici să fie instruiți de către învățatori catolici în școli (confesionale) catolice. Mai de parte bisericii să i-se dea ingerința, ce-l compete în afaceri școlare. După ce parlamentul imperial nu e compus din elemente amice școlii confesionale, partidul voesce a-și realiza programul, în cât e cu putință, în dieta provincială a Galiției.

Foile ultraiste germane agitază, ca din nou să se insceneze obstrucția cu ori ce preț.

România.

Duminecă s'a deschis corpurile legiuitoare cu solemnitățile obicinuite.

Regele în discursul tronului cu bucurie constată, că recolta multămitore din acest an face, că fără griji să caute la viitor, cu atât mai virtos, că toate puterile lucră pentru menținerea păcii. Cu mandrie vorbesce regele despre simpatia, de care se bucură România la toate puterile. Primirea, ce s'a făcut la Petersburg de către Țarul, dovedesce adeverată simpatie. Amintesce în termeni călduroși despre nenorocirea, ce a lovit pe împăratul Francisc Iosif, când regele și țara și-au exprimat condolența. Zice, că România participă la conferința din Roma în contra anarchismului și la conferința de pace din Petersburg. Apoi accentuază mesajul, că chemarea acestei sesiuni este a desbate budgetul și proiectele de legi rămase din sesiunea trecută. Budgetul se inchie cu escedent.

Veștile despre crisa ministerială nu se adeveresc.

Germania.

Împăratul Wilhelm și soția sa Augusta Victoria s'a întors din lunga călătoria, ce au făcut-o în Orient. În 26 Nov. a sosit părechea imperială în Berlin, unde a fost întâmpinate cu mare însuflețire.

În Prusia s'a început espulsarea străinilor, mai ales a celor de naționalitate slavă.

Pe când Franța și Anglia se cêrtă la aparință pentru Fașoda, în realitate înse pentru domnia asupra Sudanului și a liniei, ce conduce în Egipt, pe atunci Germania lucră în liniște, dară cu energie spre a-și asigura și consolida stabilirea granițelor între posesiunile germane și între statul Congo. Coloniile germane în Africa sînt situate în trei grupuri: ținutul de la țermul vestic (Guinea), Africa sudică germană și Africa ostică germană. Complexul cel mai considerabil de colonii îl are Germania în Africa ostică. Consolidarea Germaniei în Africa servesce ca contrapond preponderanței engleze.

Franța.

Sindicatul Dreyfuss nu încetază cu agitația în contra armatei. Acum pe Dreyfussiști l-a apucat compătimirea față de Picquart, care e sub cercetare tot din cauza lui Dreyfuss. Mercenarii sindicatului atacă tribunalul militar, care ține pe Picquart încarcerat, și pretind eliberarea lui. Cestiunea din nou s'a adus Lunî în cameră în formă de interpelare.

La interpelarea lui Bos în afacerea Picquart ministrul de război Freysinet a răspuns zicend, că justiției militare i-s'a străpus afacerea din ordinul guvernatorului de Paris. Toți dorim, să se facă lumină. Decî guvernul pretinde, că justiția să purcédă cu totul independent; pentru aceea nu suspendă lucrarea tribunalului militar, cum dorește Bos.

Spania.

După pierderea Cubel urmază și a Filipinelor. Guvernul spaniol a tot așteptat, ca puterile europene să-i vină în ajutor și să nu lase Spania cu totul la discrețiunea învingătorilor săi. După ce n'a venit ajutorul sperat, guvernul spaniol, pe cum se anunța, și-a dat invoirea de a ceda Americanilor pentru 20 milioane dolari insulele Filipine și Sulu. Se zice, că Americanii vor cumpăra de la Spaniolii și insulele Caroline. Cu acesta Spania ar înceta de a mai avé colonii.

Dacă ambițiunea l-a lăsat pe Spaniolii, să-și vindă posesiunile transmarine, a fost pagubă, că nu au făcut-o acesta mai de mult. De se dimiteau la țîrg mai înainte, primia și mai mare preț, evitau războiul și nu se cufundau în datorii.

Turcia.

Cabinetul Rifaa e pe calea de a se depărta de la putere. Căderea cabinetului o provocă pierderea Cretei, cu toate că această pierdere nu o pôte împedea nici un guvern turcesc.

Regele Greciei și-a dat consensul la numirea prințului Georgiū de comisar al puterilor în Creta. Admiralul rus Skrydloff a primit 18.000 ruble spre a le distribui între Mohamedanii lipsit din Rethimos.

Și pe calea acesta voesce Rusia, să câștige populațiunea mohamedană pentru noua stare de lucruri.

Ambasadorul englez și agentul diplomatic american urgită la Pörtă despăgubirea pentru supușii respectivelor state, cari au suferit pagube pe timpul mace-lurilor armenesce. Guvernul turcesc ar plăti bucuros aceste despăgubiri, numai cât vistieria statului e golă.

Correspondințe.

Bucuresci 22 Novembre.

Sfântul Sinod. Chestiunea Ghenadie reînviată. Sinodalitatea în biserica ortodoxă din România.

În Joia trecută s'a închis sesiunea de toamnă a s. Sinod prin mesaj regal cetit de către Dl. Stofcescu ministru de justiție și intermal de culte.

Între altele Sinodul a decis retipărirea „mărturisirii ortodoxe” a lui Petru Movilă, precesă de o scrisoare pastorală. A fost vorbă și despre reforma „legii clerului”, spre care scop s'a și făcut de către un Arhiepiscop un proiect, dar din cauza scurtimii timpului (!) s. Sinod nu l-a putut lua în discuțiune, și s'a amânat pentru sesiunea viitoare. Această lege a fost făcută în anul 1893 de către guvernul conservator și a contribuit mult la îmbunătățirea sorții clerului. Are înse unele lipauri, cari trebuiesc îndeplinite, și acesta voesce, să o facă s. Sinod, dar se vede, că nu se prea grăbesce.

Apropos de sesiunea s. Sinod e de însemnat o curiosă coincidență. Puțin după deschiderea sesiunii am cetit în unele ziare, că dl. Ministru de culte Haret a însărcinat pe P. S. Episcopul Rîmniceului cu alcătuirea unui ciclu de predici pe sama preoțimii rurale! Acesta e un lucru frumos din partea dlui ministru, dar ar fi fost și mai frumos, dacă s. Sinod n'ar fi lăsat, ca un laic să se îngrijescă de binele sufletesc al credincioșilor.

Fără de veste, ca din bun senin, a fost ărași redeschisă chestia fostului mitropolit primat Ghenadie, acea chestie, care la timpul său a agitat atât de mult toate spiritele din această țară, care numai de agitațiunii nu are lipsă.

Chestia a fost redeschisă de către dl. D. A. Sturdza ministru președinte, care în întrunirea ținută de către partidul național-liberal la Craiova în 14/26 Octobrie a ținut un discurs mai lung, în care între altele a zis: „Ghenadie a răpit vesminte, cari aparțineau bisericii episcopale de la Curtea de Argeș, și le-a vîndut în folosul său; Ghenadie a răpit icóna cea mare din mănăstirea Horez; Ghenadie s'a resvrătit în contra auctorității superioare religioase, în contra Sinodului; Ghenadie s'a revoltat în contra auctorității statului; Ghenadie și astăzi înfruntă simțemintul creștinesc și religios al credincioșilor prin truție, care nu are altă basă de cât o lipsă de cultură, rușinosă pentru societatea omenescă. Ghenadie voia, să se facă, în contra legii, singurul cap și stăpân al bisericii noastre ortodoxe.” (Voința Națională de la 17 Octobrie st. v.)

Aceste învinuiri reeditate de către primul ministru împotriva Arhiepiscopului Ghenadie, care, după cum se știe, a fost reintegrat în trepta arhieriei tot de către supremul for bisericesc, au stîrnit o adevărată consternație în cercurile politice, și jurnalele opoziționale au atacat cu multă furie pe dl. Sturdza. Lucrul înse nu s'a oprit aci, căci Ghenadie s'a hotărît, să dea în judecată pe dl. Sturdza pentru calumnie, și în acțiunea sa este spriginit de către conservatori, cari află prin acesta o nouă ocaziune de a ataca guvernul urgisit al liberalilor.

Darea în judecată s'a și întimplat în 23 Oct. st. v., în care zi fostul mitropolit a înmanat primul președinte al tribunalului Ilfov următoarea scrisoare: „Domnule președinte! În gazeta „Voința Națională” de la 17 Octobrie curent s'a publicat o cuvîntare, pe care a rostit-o dl. D. A. Sturdza într-o întrunire publică în Craiova în ziua de 14 Octobrie a acestui an. Prin această cuvîntare dl. D. A. Sturdza a îndrăznit, să mă ponegrăscă aruncându-mi tot felul de defalmări și imputându-mi fapte uricioase, cari, de ar fi adevărate, m'ar supune la pedepse, pe cum și la ura și disprețul cetățenilor. — Pe temeiul dar al art. 294 C. p., care glăsuiesc: „Este culpabil de calumnie acela, care prin cuvinte rostite în public, prin strigări, prin vre un act autentic sau public, prin scrieri, prin imprimare, prin desemne, prin gravuri, prin embleme vîndute sau espuse spre vîndare, distribuite sau afpte în public, va propune asupra unui individ fapte, cari, de ar fi adevărate, ar supune pe presupusul la pedepse sau înăcar la ura sau disprețul cetățenilor.” Mă văd nevoit a vă ruga, domnule președinte, să dispuneți chemarea în judecată înaintea Curții cu jurați din Bucuresci a dlui D. A. Sturdza cu locuința în Bucuresci str. Mercur Nro 13, spre a se auzi condamnat a-mi plăti suma de un leu despăgubire pentru vătămarea adusă mie prin făptuirea delictului mai sus citat.”

Pe această petiție tribunalul a pus următoarea rezoluție. „La dosar, până ce petiționarul va prezenta autorizația cerută de art. 10 din legea asupra responsabilității ministeriale.”

În același timp Arhiepiscopul Ghenadie a adresat o scrisoare și mitropolitului primat Ioșif, prin care îi face cunoscut, că a dat în judecată pe dl. Sturdza, și îi cere spriginul în interesul prestigiului bisericii și pentru înfierarea calumniatorilor.

Din rezoluția tribunalului citată mai sus se vede, că urmărirea acusatului nu se va putea începe, până ce senatul, din care face parte primul ministru, nu va încheia mișcarea justiției în contra dlui Sturdza. Și dată fiind considerabila majoritate, de care dispune guvernul în senat, nu e de loc probabil, să se dea încheierea cerută. Dar se așteaptă desbateri importante și furtunose în dată după deschiderea senatului (15/27 l. c.), căci conservatorii spriginesc pe fostul mitropolit, și după cum a declarat dl. N. Filipescu în întrunirea partidului conservator ținută în 2 a l. c., fruntașii partidului se vor duce cu fostul mitropolit la senat pentru a depune petiția de dare în judecată a primului ministru.

Prin urmare agitația în chestia Ghenadie încă nu e terminată.

De această chestiune se ocupă și ziarele rusesci, în special cele din Mosova, și o exploatează în sensul, că aici se lucrează pentru discreditarea bisericii ortodoxe și în favorul catolicismului. Sigur că asemenea chestiuni scandalose nu servesc spre onoare bisericii ortodoxe, dar ce are ore a face catolicismul cu chestia Ghenadie? Cel ce scriu asemenea neghiobii, ar face mai bine, să-și vadă de casa lor și să nu exploateze în contra catolicismului nisce chestiuni, pe cari acesta nu le-a provocat, și pe al căror auctorii a bună samă îi compătimesce.

În sfârșit am aflat, că Arhiepiscopul Ghenadie a adresat M. S. Regelui o respectuoasă petiție, în care se plînge de procedurile, al căror obiect a fost din partea dlui Sturdza, și cere M. Sale protecție și justiție.

De o dată cu desbateră chestiunii Ghenadie s'au ivit prin unele ziare și nisce idei privitoare la fondul chestiunii bisericesci. E vorba nici de mai mult nici de mai puțin de cât de introducerea sinodalității în biserica ortodoxă din România în sensul și forma, în care se află la Români neuniți din Ungaria și Transilvania! Faptul pare foarte curios fiind cunoscută alipirea morțișă a celei mai mari părți a clerului român de orientalismul ruginit, care respinge ori ce inovațiune, fie cât de neînsemnată. Totuși se știe, că modul de constituire a Sinodului nemulțămesc preoțimea de mir și pe laici, cari sînt cu totul eschiași. De aceea a început a se lăți dorința, ca și aceste elemente să fie reprezentate și a nune în modul următor: Pe lângă mitropolitii, episcopii și arhiepiscopii să mai fie admiși de drept ca membri ai s. Sinod: 1) Doi membri de la înalta Curte de Cassație, cari vor fi trași la sorți pe termen de 4 ani; 2) doi profesori universitari doctori în litere și filosofie (!) asemenea trași la sorți pe aceeași perioadă; 3) doi profesori universitari doctori în teologie în aceleși condițiuni; 4) câte un preot din fie care județ, preot ales de clerul județului după legile civile electorale.

Unii înse nu sînt mulțumiți nici cu atîta, ci ar voi, ca pe lângă cei de mai sus să se mai alégă de fie care județ și câte un deputat sinodal laic. Nu știu, care este părerea înaltului cler în privința acestor tendențe reformătoare; faptul înse merită totă atențiunea. Întru adevăr, dacă un sinod compus numai din dignitari bisericesci s'a purtat, cum se știe, în chestiunea Ghenadie, ce va face în asemenea împrejurări un sinod, în care va fi și un mare număr de laici, cari cu foarte puține excepțiuni nici habar n'au de religie și de biserică?

Astăzi a ajuns înaintea cassației recursul abatelui Morisseau, dar pronunțarea sentinței a fost amînată pentru 28 l. c.

Philotei.

De pe Secaș 21 Novembre.

Onorată Redacțiune!

Conform ordinațiunii Preasfințitului Domn Mitropolit în 19 Nov. colaudându-se prin protopopul tractual noua biserică din parochia Ungurei din tractul Sebeș, în 20 a. c. des de dimineță o mișcare neîndatinată

se observă pe ulițele comunei. Este de însemnat, că această comună în majoritate absolută este locuită de Sași, și cu toate acestea poporul gr. c., abia ceva preste 50 familii, pe lângă conducerea înțeleptă a parochului On. Michail Mărginean s'a validat până întru atât, că în scurtul interval de abia 15 ani pe lângă edificarea școlii, casei și altor superedificate parochiale astăzi pe lângă ajutorul în lemne și bani primit din munificența Escelenței Sale Preabunului Mitropolit și-a ajuns dorul ferbinte, de i-s'a binecuvîntat și noua biserică cu asistența alor doi preoți din tract prin M. On. viceprotopop Alesandru Dobrescu.

Veniă cete cete credincioșii de prin comunele vecine Doștat și Spring, ca să asiste la bucuria coreligionarilor săi, cari au dovedit, că ce poate o mână de omeni insufletită fiind prin bună și înțeleptă conducere.

Serviciul divin s'a început cu rară solemnitate la orele 9. După sfințirea apel s'a încunjurat noul locaș cu procesiunea îndatinată, s'a celebrat s. liturgie, ținând corul bravii nostri învățători din Spring, Cut, Drașov, Presaca, Doștat și Ungurei.

Pe la orele 10 și jumătate, pe când eram cu s. liturgie pe la prefacere, sosiră așa zicând cu toții conlocuitorii sași, cu paroch, capelan, jude comunal și alți fruntași, pe cum și mulțime de femei, cari toți cu evlavie au asistat până în capăt nu numai la s. liturgie, ci și la cuvîntarea ținută de M. On. Domn viceprotopop, carea a tractat despre însemnătatea bisericii.

Nu pot, să nu aduc profundă mulțumită în numele poporului ca și M. On. viceprotopop în cuvîntarea sa Escelenței Sale Preabunului Părinte Mitropolit pentru marinosul dar în lemne de lucru și în bani. Asemenea merită amintire și laudă și parochianul Iosif Ioan, care a împodobit noua biserică cu o păreche de prapori negri în preț de 40 fl. Er Moisi Vanc, zidindu-se biserică pe un fond în vecinătatea lui, pentru largirea neîncunjurat de lipsă a acelui fond a donat cu dragă inimă bisericii din ograda sa un teritoriu de câte va aște de orgii.

Fie le bineprimită dania lor înaintea bunului Dumnezeu, și servescă ca exemplu de imitat și altor creștini în casuri analoge.

La prânzul dat de antistia bisericăscă oșpeții sași și români s'au arătat generoși colectând 26 fl. 50 cr. întru împodobirea noii biserici. Între fruntașii contributori țin a numi atât pe On. paroch ev. lut. Friedrich Konnerth, cât și pe capelanul On. Iohann Hann, pe cum și pe primarul și viceprimarul P. Lutsch și Ioh. Roppelt.

Închii dorind, ca energia credinciosului popor din Ungurei să servescă de exemplu și vecinilor poporeni gr. cat. din parochia Boz, unde stau cărămiziile grămadă arse de ani de zile, er capital de preste 2000 fl., și școlă ca în palmă. Biserica? — Dămne! când te apropii și o vezi, te uimesci și te întreb, cum mai pot, să-i dea acest nume. Dar e de însemnat, că celea 2000 fl. sînt pe la parochianii împrumutați, după cari

interesele de zece de ani sînt neincasate. Ce lucră ore aici cei chemați?

Un credincios.

Apel! *)

Subscrisul în numele credincioșilor mei recurg la marinositatea publicului român, să se îndure a grăbi întru ajutorul nostru celor debili, cari ne sbuciumăm între atâtea miserii și lipse. Sîntem 700 la număr, și totuși n'avem locaș sfințit lui Dumnezeu, n'avem biserică. Sîntem din îndurarea lui Dumnezeu creștini, și nu putem satisface datorințelor noastre creștinesci: a asculta în Dumineci și sîrbători sfința Liturgie, de ore ce căsulia (capela) ținută cu bani scumpi pînă acum nu e în stare a cuprinde în sinul său mai multe de 30 persoane. Așa ne chinuim deja de 25 ani, și de cum va prea milostivul Dumnezeu nu se va îndura a îndupleca cât mai în grab inimile celor darnici spre a ne da mână de ajutor la edificarea unei biserici corăspunzătoare scopului ei măref, — poate să ne mai chinuim încă vécursi întregi, neavînd a fară de bunul Dumnezeu altă ființă de patron.

Vă rugăm deci, fraților, nu vă întorecți fețele vóstre de la necasul nostru, cine întindeți milă fie numai de căți-va cruceri, și acel Dumnezeu, pe al cărui jertfenie aduceți prinosele vóstre, va răsplăti, — nu mă îndoiesc, — tot obolul milos.

Ofertele marinosose rog a le trimitte la adresa subscrisului, carele le va cuita apoi cu adăncă mulțumită, pe calea publicistică.

Berzova (com. Arad) 30 Nov. st. n. 1898.

G. Hublo
preot gr. cat.

Noutăți.

Escelența Sa I. P. S. D. Mitropolit Duminecă s'era a plecat cu trenul accelerat la Budapesta, unde a luat parte la ședința comisiunii în afacerea congruel. Marți s'a întors în pace la residență.

Înblul Monarohului. Din incidentul aniversării a 50-a a domniei M. S. Împăratului-Rege Francisc Iosif în catedrala din Blăș a celebrat Escelența Sa I. P. S. D. Mitropolit cu asistență splendidă. La finea sfinței Liturgii s'a cântat Doxologia cea mare și s'au cetit rugăciunile pentru Domnitor. La s. Liturgie au fost de față tinerimea studiosă de la toate instituttele noastre sub conducerea profesorilor. De asemenea s'au prezentat la s. Liturgie în corpore oficialii de stat și administrativi din Blăș.

Dar pe sama școlii. „Tribunei“ i-se raporteză din Turda următoarele: „O veste îmbucurătoare imi e dat, să vă comunic despre o frumoasă donațiune, ce a făcut-o în zilele aceste dl Dr. George Popescu adv. pe sama școlii gr. cat. din Turda. A nume dându-și referadă eforiei scolastice despre fundațiunea fericitului Dionisiu St. Șuluț, în jurul aranjării căreia încă a ostenit foarte mult, a predat reprezentanței școlare un act, prin care donează școlii din Turda o moșie a sa din Urca în mărime de 39—40 de jugere.

*) Tóte ziarele romănesci sînt rugate a publica acest apel.

Fapta frumoasă se laudă prin sine. Dl Dr. Popescu merită recunoștința tuturor omenilor de bine.

Monumentul lui Andrei Șaguna. Consistoriul archidiececan neunit din Sibiu provocându-se la hotărîrea sinodului archidiececan din 10 Aprilie 1874 a ordonat, să se facă colectă pentru un monument al mitropolitului Andrei Șaguna.

Profesora de muzică. Se comunică ziarelor noastre, că doșora *Olivia Irina Bardossy*, fiica dlui *Iuliu Bardossy* — inspector școl. în pensiuine, fostă elevă a institutului călugărilor numite Anglicane din Mindelheim în Bavaria, a depus zilele acestor cu succes eminent esamenul de cualificațiune pentru profesura de muzică înaintea comisiunii regnicolare din Bavaria și a primit diplomă pentru catedra de muzică la preparandi și alte institute superioare de fete.

Sectă nouă. Foilor din Budapesta li-se scrie, că printre Sașii din Ardeal s'a născut o sectă nouă, carea se numesce „reuniunea germană a adventiștilor zilei a șeptea“. Originea sectei are, să se cercce în America. Agentura ei principală europenă e în Hamburg. Predicatorul ambulant, care recrutează cu multă istețime și elocință credincioși prin Ardeal, se numesce I. T. Huenergardt. El e abia de 30 de ani, de un stat de Hercule și de înfățișare cuceritoare. Acum sînt trei luni s'a aședat în Făgăraș și aci și-a început cu mare istețime și reușită activitatea sa. O fracțiune a Nazarenilor a dobîndit-o în curînd pe sama sectei sale prin prelecțiile sale, cari le-a ținut cu permisiunea oficiilor administrative. Prelecțiile acestea sînt foarte populare, și pretinsul lor scop e a promova studiul și priceperea s. Scripturii a L. V. și N. În realitate înse dogmele și liturgia adventiștilor aduce în multe privințe cu ale Jidovilor. Psalmodiile lor în localurile cultului, obseveranțele lor în mîncări și mai ales ținerea foarte severă a sâmbetei dovedesc în de ajuns, cât de tare se alipese adventiștii de învățăturile L. V. Și în Făgăraș sînt multe familii, — în mare parte de cele ev. luterane, — cari mai mult nu țin Duminecele, ci sâmbetele, și încă în chip așa de sever, căt începînd deja de Vineri după amezi se conțenesc chiar și în casele proprii de la ori ce lucru, țîrg și administrare de bani. Predicatorul din Făgăraș accentuează în prelecțiile sale, că Christos a ținut ca zi de odihnă nu Dumineca, ci sâmbăta rînduită în lege, și că acesta e mai hotărîtoare de căt dispoziția de mai apoi a învățăcelilor, cari au consfințit de zi de odihnă Dumineca, fiind că acesta a fost ziua înviării lui Christos. De altmintrea referitoriū la acesta, — zice el, — nu se găsesce nici o dispoziție sigură nici chiar în L. N. Huenergardt, pe cum se svonesce, nu preste mult își va lua de soție pe fata unei familii adventiste din Făgăraș. De câte va zile ține în Sibiu prelecții cercetate. Secta cea nouă, pe cum spune el, are deja mulți credincioși în Germania, Olanda, Austro-Ungaria, România, Bulgaria și Sîrbia.

Cas de mórte. Petru Vértic preot în Mocod a repansat în 28 Novembre în vristă de 54 ani în anul al 27-lea al preoției.

În veci amintirea lui!

Va apăre:

Calendariul „Unirii“

pe 1899

și se va împărți gratuit abonenților nostri.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Credința vécurilor creștine celor dintâi în fecioria Născătoarei de Dumnezeu.

Elementele cultului Mariei se cuprind în istorisirile acelea ale L. N., în cari Maria are rol activ ori pasiv. Nu numai cuprinsul, ci și forma acestor istorisiri are pentru cultul bisericesc al Mariei însemnată mare. De aceea e cu cale, ca istorisirile acestea să le reproducem din cuvint în cuvint în fruntea cercetării noastre istorice asupra dezvoltării cultului bisericesc al Mariei.

S. Matei ne spune mai întâi la 1, 18—25 următoarele: „Era născerea lui Isus Christos așa era, că fiind logodită mama lui Maria cu Iosif, mai înainte de a se împreuna ei s'a aflat având în pântec din Spiritul sfânt. Era Iosif bărbatul ei, fiind drept, și nevrând, să o vedescă pe ea, a vrut, pe ascuns să o lase. Și cugetând ei acestea, eta angerul Domnului prin vis s'a aratat lui zicend: Iosife fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria muierea ta, că ce s'a născut într'insa, din Spiritul sfânt este. Și va născă fiu, și vei chema numele lui Isus; că acesta va mântui pe poporul său de păcatele lor. Era acestea toate s'a făcut, ca să se plinescă, ce s'a zis de la Domnul prin profetul, ce zice: Eta feciora în pântec va avé, și va născă fiu, și vor chema numele lui Emanuil, ce s'a tălcuit: Cu noi Dumnezeu. Și sculându-se Iosif din somn a făcut, pe cum i-a poruncit angerul Domnului, și a luat pe muierea sa. Și nu o a cunoscut pe ea, până ce a născut pe fiul său cel întâi născut, și a chemat numele lui Isus.“

În c. 2 s. Matei mai grăește de câte va ori despre Maria. Magii, povățuiți de sténa sa, „întrând în casă au aflat pruncul cu Maria mama lui“ (2, 11). După ce s'au depărtat magii, „eta angerul Domnului s'a aratat în vis lui Iosif zicend: Sculându-te tea pruncul și pe mama lui, și fugi în Egipt“ (2, 13). „Era el sculându-se a luat pruncul și pe mama lui noptea, și s'a dus în Egipt“ (2, 14). Mai apoi „eta angerul Domnului în vis s'a aratat lui Iosif în Egipt zicend: Sculându-te tea pruncul și pe mama lui, și mergi în pământul lui Israil, că au murit, cei ce căutau sufletul pruncului. Și el sculându-se luă pruncul și pe mama lui, și veni în pământul lui Israil. Era auzind, că Archelau împărătește în Iudea în locul lui Irod tătâne-său, s'a temut a merge acolo, și luând scire în vis s'a dus în părțile Galileei. Și venind a locuit în cetatea, ce se chemă Nazaret“ (2, 19—23).

A fară de acestea mai amintesc s. Matei pe Maica Domnului numai de două ori. Întâi la 12, 46—50: „Și încă grăind el glótelor, eta mama și frații lui stau a fară postind a grăi cu dînsul. Și a zis lui ore carele: Eta mamă-ta și frații tēi stau a fară cercând, să grăească cu tine. Era el răspundend a zis celui, ce i-a zis lui: Carea este mama mea, și cari sînt frații mei? Și întindend mâna sa spre învățaceii săi a zis: Eta mama mea, și frații mei. Că ori cine va face voea Tatălui meu, carele este în ceruri, acela este fratele meu și sora și mama mea.“ A doua óra la 13, 55. 56: „Au nu este acesta feciorul meșterului de lemn? Au nu se chemă mama lui Maria, și frații lui Iacob și Iosie și Simon și Iuda? Și surorile lui au nu sînt toate la noi?“

Cele două locuri citate mai pe urmă se găsesc și la Mr. 3, 31—35 și 6, 3. Mr. 3, 31—35 sună: „Deci au venit mama lui și frații lui și stând a fară au trimis la dînsul chemându-l pe el. Și ședea poporul împrejurul lui, și au zis lui: Eta mamă-ta și frații tēi și surorile tale te caută pe tine a fară. Și le-a răspuns lor zicend: Cine este mama mea și frații mei? Și cântând la cei, ce ședea împrejurul său, a zis: Eta mama mea și frații mei. Că ori cine va face voea lui Dumnezeu, acela fratele meu și sora mea și mama mea este.“ Era 6, 3: „Au nu este acesta teslariul, fiul Mariei și fratele lui Iacob și al lui Iosie și al lui Iudei și al lui Simon? Au dóra nu sînt surorile lui aici la noi?“

S. Luca „deplin cunoscend toate“ cele despre Isus „din început“ (1, 3) întregesc pe cei alaiți doi sinoptici. El istorisesc mai întâi vestirea născerii lui Ioan Botezătorul și cele ce stau în legătură cu acesta, ér apoi urmzá istorisirea sa la 1, 26—56 în chipul următoriu: „Era în luna a șesa“ după conceperea lui

Ioan „trimis a fost angerul Gavriil de la Dumnezeu în cetatea Galileei, a căreia nume era Nazaret, la feciora cea logodită cu bărbat, al căruia nume Iosif, din casa lui David, și numele feciorei Maria. Și întrând angerul la dînsa a zis: Bucură te, ceea ce ești plină de dar, Domnul e cu tine, binecuvintată ești între muieri. Era ea vedend s'a spălmintat la cuvintul lui, și cugeta, ce închinare ar fi acesta. Și a zis angerul ei: Nu te teme, Marie, că ai aflat dar la Dumnezeu. Și eta vei lua în pântec, și vei născă fiu, și vei chema numele lui Isus. Acesta va fi mare, și Fiul celui Preainalt se va chema; și-i va da lui Domnul Dumnezeu scaunul lui David tătâne-său, și va împărăți în casa lui Iacob în veci, și împărăției lui nu va fi sfârșit. Era Maria a zis către anger: Cum va fi acesta, de vreme ce eu nu știu de bărbat? Și răspundend angerul a zis ei: Spirit sfânt va pogori preste tine, și puterea celui Preainalt te va umbri. Pentru aceea și sfântul, cela ce se va născă dintru tine, se va chema Fiul lui Dumnezeu. Și eta Elisavet, rudenia ta, și ea a conceput fiu la bătrânețele ei, și a șesa lună este ei acesta, celei ce se chema stérpă. Că la Dumnezeu niel un cuvint nu este cu neputință. Era Maria a zis: Eta róba Domnului, fie mie după cuvintul tēu. Și sculându-se Maria mers a la munte cu de grab în cetatea Iudei. Și a intrat în casa Zachariei, și s'a închinat Elisavetel. Și a fost, când a auzit Elisavet închinăciunea Mariei, săltat a pruncul în pântecel ei. Și s'a umplut de Spiritul sfânt Elisavet. Și a strigat cu glas mare și a zis: Binecuvintată ești tu între muieri, și binecuvintat e rodul pântecelui tēu. Și de unde mie acesta, ca să vină maica Domnului meu la mine? Că eta cum fu glasul închinării tale întru urechile mele, săltă pruncul cu bucurie în pântecel meu. Și fericită e, carea a cređut, că va fi sevărșirea celor zise ei de la Domnul. Și a zis Maria: Mărește sufletul meu pe Domnul, și s'a bucurat spiritul meu de Dumnezeu mântuitorul meu. Că a căutat spre umilinta servitórei sale: că eta de acum mă vor ferici toate némurile. Că mi-a făcut mie mărime cel Puternic, și sfânt numele lui. Și mila lui din neam în neam spre cei ce se tem de el. Făcut a tãrie brațul său, răsipit a pe cei mândri cu cugetul inimii lor. Pogorit a pe cei puternici de pe scaune, și a ridicat pe cei umiliți. Pe cei flămânți i-a umplut de bunătăți, și pe cei bogati i-a scos a fară deșerți. Luat a pe Israil servul său, ca să pomenescă mila. Pe cum a grăit către părinții nostri, lui Avram, și seminției lui până în veac. Și a rămas Maria împreună cu dînsa ca la trei luni, și s'a întors la casa sa.“

După raportul acesta urmzá la 2, 1—7 cel despre născerea lui Isus: „Și a fost în zilele acelea, ieșit a poruncă de la Cesarul August, să se scrie totă lumea. Acestă scrisóre întâi s'a făcut domnind în Siria Chirineu. Și mergeau toți, să se scrie fiesce carele în cetatea sa. Suiu-s'a și Iosif din Galilea din cetatea Nazaretului la Iudea în cetatea lui David, carea se chemă Vetelem, — pentru că era el din casa și din némul lui David, — să se scrie cu Maria cea logodită lui muiere, fiind grea. Și a fost fiind ei acolo, s'au umplut zilele ei, să născă. Și a născut pe fiul cel întâi născut, și i-a înfășat pe dînsul, și i-a pus în iesle, pentru că nu avea el loc în casă.“ Evenimentul îmbucurătoriu îl vestesc un anger păstorilor din apropiere, și aceștia „au venit de grab, și au aflat pe Maria și pe Iosif și pruncul culcat în iesle“ (2, 16). Ei istorisesc, ce i-a adus aci, „și toți, cari auđiseră, se mirău de cele ce ziseră păstorii către dînșii“ (2, 18). „Era Maria păzia toate cuvintele acestea punendu-le întru inima sa“ (2, 19). „Și când s'au plinit zilele curăției ei, după legea lui Moisi i-au dus pe el în Ierusalim, ca să-l pună înaintea Domnului. Pe cum este scris în legea Domnului: Că totă partea bărbătescă, carea deschide pântecel, sfântul Domnului se va phema. Și ca să dea jertfă, pe cum s'a zis în legea Domnului, două turturele sau doi pui de porumb“ (2, 22—24). La îndemnul Spiritului venise Simeon în biserică, și acesta a luat „mângăierea lui Israil“ în brațele sale și a preamărit pe Dumnezeu, era apoi s'a îndreptat către Maria, carea dimpreună cu Iosif se mirase de cele ce grăi pentru dînsul, și i-a zis ei: „Eta acesta este pus spre căderea și scularea a mulți din Israil și spre semnul, căruia se va zice împotriva. Și prin singur sufletul tēu va trece sabie, ca să se descopere de la multe inimi cugetele“ (2, 34. 35). „Și după ce au sevărșit toate după legea Domnului, s'au întors în Galilea în cetatea sa Nazaret. Era pruncul creștea și se întăria cu Spiritul, umplendu-se de înțelepciune, și darul lui Dumnezeu era pe dînsul.“

Și se duceau părinții lui în toți anii în Ierusalim la sărbătorea Pascilor" (2, 39—41). Cu prilejul uneia din călătoriile acestea s-au pierdut pe Isus cel de doi spre zece ani, și „după trei zile l-au aflat în biserică ședând în mijlocul dascăliilor și ascultându-l și întrebându-l pe el. — Și vădându-l pe el s'au mirat, și a zis către el mama lui: Fiule, căci ai făcut nouă așa? Întristându-ne ești tatăl tău și eu te-am căutat" (2, 46, 48). „Și ei n'au înțeles" răspunsul, care li-l a dat (2, 50). „Și s'a pogorît cu dînsul și a venit în Nazaret și era sub ascultarea lor. Era mama lui ținea toate cuvintele acestea întru inima sa" (2, 51).

Registrul genealogic de la Luc. 3, 23—38 un număr mare de espicători îl privesc de arborele genealogic al Mariei traducând: „Și Isus începând era ca de treizeci de ani, fiind, pe cum se părea, fiul lui Iosif," dară în realitate „fiul lui Ili scl." Ast fel înțelegându-se tabula această genealogică a fară de Părintele cel ceresc al lui Isus înșiră și pe părinții lui cei pămîntesci până în apoi la Adam, și în șirul acesta îl este cel mai de aproape Ili

moșul lui, tatăl mamei lui. Explicarea acesta o întărește și aceea, că Talmudul de Ierusalim ¹⁾ încă zice, că tatăl Mariei se chema Ili, pe cum și aceea, că numele lui cel tradițional Ioachim are aceeași însemnare „Dumnezeu ajutoriu" cu Iliachim, prescurtat Ili.

Luc. 8, 19—21 reprezintă aceeași scenă, carea o cunoștem deja din Mt. 12, 46—50 și din Mr. 3, 31—35.

La Maria se mai referesce încă și Luc. 11, 27: „Și a fost, când grația ei acestea, ridicând o muiere glas din popor a zis lui: Fericit e pântecul, care te-a purtat, și țittele, cari ai supt."

(Va urma.)

¹⁾ Chagig fol. 77. n. 4.

Dumnezeul cel vechiu.

Narațiune de K. Bolanden.

(Continuare.)

III.

Napoleon III.

La 1864 contele Iosif Rethel cetia în palatul său din Paris o scrisoare. Din tinerul și frumosul aprod devenise un moșneag venerabil. Napoleon III, pe timpul acesta împărat francez, stima foarte mult pe contele, fiind că acesta a stat în serviciul nemuritorului său unchiu împărțind cu el esilul. Rethel era considerat aproape ca membrul familiei împărătesci, pe al cărui cuvînt se punea mare pond. Dară totuși nu-l putură îndupleca, să lea asupra-și funcțiune publică. El refusa dignitățile cele mai strălucite și mai invidiate. Trăia pentru sine și pentru familie, studia mult, și puțin îl interesa mersul lumii.

„Basa Franței eră-și se clatină!" admonia a dese ori pe împăratul. „Pressa se înderețnicesce și prin direcția ei antireligioasă, demoralizătoare desbracă poporul de religia lui cea creștină. Marele tău antecesor n'ar fi suferit-o acesta chiar și numai din prevedere politică."

Aristocratul cu moravuri pure a bună samă a refusat ori ce funcție publică, fiind că nu voia, să fie părtaș sistemului de guvernare.

În lunile de vară contele Rethel petrecea de obicei la proprietățile sale de la țară, eră cauza, că acum în Iulie cel călduros se află în Paris, era, oă cetise despre o pictură artistică în ulei și voia, să o cumpere.

Abia petrecu contele două zile în Paris, când ești că primi o scrisoare, al cărei conținut l-a mișcat în cea mai mare măsură. Măna îi tremura, fața îi îngălbeni, și ochii i-se pironiră spăriați pe scrisoare. Apoi puse scrisoarea la o parte, își neteși fruntea și se lăsă pe o perină, ude stătu nemișcat privind rece înaintea sa.

„Se pôte? Nu, nu se pôte!" zise în fine.

Ceti erăși scrisoarea, apoi sună.

„Birjea să-mi fie în dată aici!" demandă lacheului, care intrase.

Contele se îmbracă cu cea mai mare nervositate, urcă trăsura și mână la palatul imperial. Acolo grăbi prin coridore, prin

salele pompoze și pe urmă sosi în camera de lucru a lui Napoleon.

Lângă masă ședea un bărbat de stat mijlociu și bine hrănit. Palidă, fără simțire și fără viață, fața lui semăna unui cap de mort. Atât de rece și de dură era fața, de se părea cioplită din piatră. Mustata-i desă atrna pe buze vrînd parcă, să acopere uriciunea acesteia. Ochii lui acuși întepători, acuși astuși, a dese ori dispăreau total în gol. Întrîgă ființa îi era înspăimîntătoare, repulsivă. Bărbatul acesta era Napoleon III în culmea puterii sale, care a umilit Rusia, a învins Austria și a înființat regatul italian pe ruinele mai multor principate, a cuprins Roma și a jefuit posesiunile papale. Întrîgă lumea îi pîndea porunca și se temea de mânia lui. Pe piața financiară scădea prețul hârtiilor de valoare, când Napoleon își mișca sprîncena.

„Cum, iubite conte, dta în Paris? Ce surprindere!" exclamă Bonaparte zărind pe cel ce intrase, a cărui neliniște neobicinuită îi fu în dată bătătoare la ochi.

„Din întimplare sînt în Paris, saii mai bine zis pôte chiar prevedința dumnezească voesce, să fiu aici."

Napoleon privi pătrundător la Rethel, care la semnul împăratului ocupă loc.

„Dta cauți rău, conte! Dără nu ți-s'a întimplat ore ce?"

„Personal nu mi-s'a întimplat nimic, înse Maiestatea Ta cu întrîgă familia și Franța întrîgă sîntei în pericol."

Pe fața lui Napoleon se ivi ore care vivacitate, un fel de mirare.

„Scusă, Maiestate, dacă fidelitatea și alipirea mea mă îndemnă la nise declarațiuni, cari pôte ar vălăma regulile de bunăcuviință de la curte."

„Nici o scusă conte! Voiu sci, să apretiez fidelitatea Văstră. Trecutul Vă face drept un membru al familiei împărătesci. Spune numai, ce te neliniștește?"

„Maiestatea Ta puî în cursă pe Papa, veî, să estradal pe capul bisericii dușmanilor lui."

Ochii mititei ai lui Napoleon dispărură de tot, și figura lui semăna până la amăgire unei statui de marmoră.

„Din ce fantasmagorii deduci dta toate acestea?"

„Un amic mi-a dat de scire pericolul amenințator."

„Cum se numesce acest amic?"

„Scusă, Maiestate, dacă îi retac numele. Nu voiu, să-l espun mîniei Maiestății Tale."

„Numai din curiozitate am întreat," zise Napoleon cu indiferență. „Țin de lucru imposibil, ca pe amicul lui Rethel să-l pedepsescă mânia mea. Ceea ce înse azi este un secret, în curînd va ajunge la cunoștința lumii întregi pe calea ziarelor: învoela, ce am făcut-o cu Italia. La tot cazul în acesta se face amintire de aceea, că preste doi ani armata noastră se va întorce din Roma în patrie, dară nimeni n'are dreptul de a deduce din acesta, că voiu, să tradez pe Papa inamicilor lui."

„Rog pe Maiestatea Ta pe tot, ce e sfînt, să nu subscrii această învoelă. Maiestatea Ta cunosci ura alianței secrete din Italia în contra capului bisericii. Retragerea armatei noastre din Roma ar fi avisul, ce-l dați adversarilor, să năvălescă asupra lui Piū IX."

Napoleon, care încă era membru al alianței secrete din Italia, scia cine, că Rethel vorbesce adevărul, dară totuși fățaria mirare.

„Nu te înțeleg! Armata noastră dără nu va păzi vecinic pe Papa. Întrîgă Europa privesce cu gelosie ocuparea Romei. Voiu, să pun capet acestei stări. Pe Papa îi vor apăra tot așa de bine în contra inamicilor persona lui venerabilă și sfîntul lui oficiu ca și armele noastre."

„Iertă-mi, Maiestate! Contrarii credinței catolice nici o dată nu vor recunosce sfințenia oficiului papal. Dacă Maiestatea Ta revoci armata noastră din Roma, Piū cade în captivitate, — și pôte va fi martir, eră însuși Maiestatea Ta, familia și întrîgă Franța vor fi în pericol."

„Într'adevăr, conte, acesta este un deosebit mod de cugetare. Cum ai ajuns dta la gânduri atât de seriose? În ce legătură stă sörtea Papiei cu sörtea Franței și a familiei mele?"

„În legătură foarte strîpsă! Dacă marele-Ți antecesor Napoleon I, n'ar fi ținut în captivitate pe Papa și n'ar fi prigonit biserică, el n'ar fi murit în exil."

„Dragă Rethel, modul dtale de cugetare nu-l pot înțelege," zise Napoleon. „Gândesci dără, că marile puteri ale Europei au purtat

război în contra unchiului meu, pentru ca să libereze pe Papa cel prinsonier?"

„Nu, Sire, asta n'o gândesc! Pe genialul Vostru unchiu nu l-a doborât omeni, ci mâna puternică a lui Dumnezeu, care tot de una apără biserica și pe locțiitorul său. Principii aliați n'au fost de cât unelte de ale dreptății Dumnezeului pedepsitor.“

„Împăratul privi tăcut asupra contelui, de a cărui minte întrégă se îndoaia.“

„Aserțiunea mea pôte se pare curiosă Maiestății Tale, dară eu am dovedi.“

„Dă-mi voe, să le afiu?“

„Da, Maiestate!“ Și contele istorisi scena din Fontainebleau dintre Piț VII și Napoleon I, ceea ce se părea, că pe împăratul îl interesază mult.

„După ce Piț VII a dovedit cu istoria,“ sfârși Rethel, „că Dumnezeu a răsturnat pe toți inimiții Papilor, a avertisat cu mișcătoare cuvinte pe marele Vostru antecesor. Nici o dată nu voiți pute, să uît cuvintele Papoi! Pururea imi stă înainte figura maiestosă a sfintului moșneag! „Trăesce încă Dumnezeu cel vechiu,“ zise el împăratului, „în curând și dta vei fi pus în rindul persecutătorilor bisericii!“ Acestea le-a profetit Piț VII, și preste doi ani s'a împlinit, ceea ce a zis.“

„Lucrul ăsta e foarte interesant!“ zise Napoleon. „Într'adevăr, așa se vede, că împlinirea a dat ceva dreptate amenințărilor Papoi.“

„Nu împlinirea, Sire! Noi nu ne putem îndoi în ceea ce faptele istoriei au dovedit în curs de secol cu exemple atât de vii, că adevărul Dumnezeu scutesce pe locțiitorul său pămîntesc.“

„Regret, iubite conte, dar eu nu pot împărtăși credința acésta tare a dtale?“

„Nici unchiul Vostru n'a cređut la timpul său în Fontainebleau, — dar a cređut pe insula St. Helena! Să-ți spun, în ce chip s'a pronunțat el în exil?“

„Dta scl, că venerez tot cuvîntul nemuritorului împărat,“ răspuse Bonaparte.

„Exilatul zicea a dese ori: „Barêm de ași pute spune fiesce căruî principe puternic: Venerați pe locțiitorul lui Christos; nu supărați pe Papa, căci altmîntea vè va pedepsi Domnul protectorul bisericii cu mâna sa ostînditoare!“ Ast fel vorbia marele împărat pe insula St. Helena. Érá mie mi-a revenit norocul, să repețesc cuvintele unui geniu înaintea Maiestății Tale într'un timp critic.“

„Suferințele exilului au slăbit capabilitatea de judecare a împăratului,“ replică Napoleon.

„Unchiul Maiestății Tale tocmai dimpotrivă susține, că nenorocirea l-a deschis ochii,“ răspuse Rethel.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Manual de Psihologie și Logică pentru clasa VIII a școlilor medie edat de *Dr Vasile Hossu*. Blaș. Tipografia seminariului arhidiecesan. 1898. Prețul broș. 1 fl. 20 cr.

A apărut:

Jertfa creștinilor. *Comentar al liturgiilor bisericii grecești* compus de *Dr Victor Szmigelski*. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Blaș 1897. Tipografia seminariului arhidiecesan. Pag. 230 în 8. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura auctorului.

Opul e dedicat *Excelenței Sale Prea-sfințitului Domn Michail Pavel episcop de Oradea mare*.

Venitul curat va fi contribuire la un fond provincial de salarizare a preoților și învățătorilor.

„Opul acesta pôte fi de folos tuturor credincioșilor noștri, dar mai virtos Veneratulul Cler arhidiecesan, căruia și chemarea sa sublimă îi impune datorința strictă de a studia mai adânc misterii sfintei noastre religii. De aceea recomandăm acest op cu totă căldura spre a se procura pentru toate bibliotecile districtelor protopopesi și pentru cele parohiale, ori unde este cu putință. Asemenea recomandăm Veneratulul Cler, să răspîndescă acésta carte în cercurile cât mai largi ale credincioșilor noștri.“

Blaș din ședința consistorială ținută în 14 Decembre 1897.

La tipografia seminarială se află de vîndare:

Instituțiunile calvinesci

în biserica românească din Arde, fașale lor în trecut și valoarea în prezente.

Studiu istorico-canonic de *Dr Alexandru Grama*. — Opul constă din XVI+476 pag. 8° mare și se pôte procura cu prețul de 3 fl. la **Tipografia seminarială în Blaș** (Balázsfalva).

Euchologia

edițiunea a doua, revădită după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipariu frumos în negru și roșu. — Prețul nelegat fl. 2.80, érá legat în piele tare fl. 3.80.

Legile politico-bisericesci din 1894 și 1895

împreună cu respectivele ordinațiuni ministeriale, traduse, edate și cu ștate la ordinul Prea-veneratului Consistoriu Mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Prețul unui exemplar broșurat e 1 fl. 20 cr. v. a. + pentru porto 10 cr.

Credem, că nu mai e lipsă, ca să atragem atențiunea clerului nostru asupra acestui op. Fără de cartea acésta nici un preot nu pôte, să se acomodeze în deosebitele sale agende, după-ce prin legile politico-bisericesci s'au schimbat toate raporturile de drept privitor la căsătorie. Tocmai de aceea credem, că nu va fi oficiu preotesc, din care să lipsescă acésta carte, în care se află toate cele, de câte are trebuință preotul în urma situațiunii nouă create prin legile aceste.

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericii românești unite, studiū apologetic din incidentul invectivei „Gazetei Transilvaniei“ și a dlui Nicolai Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericii unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți espedate franco 1 fl. 85 cr.

Îndreptariū

în cauza dărilor directe de stat, pentru oficiile parohiale gr. catolice. Blaș 1896.

Broșura constă din 39 pagine, în cari se dau invitațiunile cele mai bune, cum au să purcedă oficiile parohiale și curatoratele, cum și privații la aruncarea și conscrierea dărilor de stat și anume: 1. a dării de case, 2. a dării de câștig, 3. a dării după camele, 4. a dării supletore generale de venit, 5. a taxei de scutire dela miliție, 6. a dării de arme și de vinat și 7. comisuniile pentru aruncarea dărilor. — Prețul unei broșuri e 8 cr., expedită franco sub fașe 11 cr.

Pregătire la mörte, adevă considerațiunii asupra maximelor eterne folositore tuturoră pentru meditare și preoților spre a predica, de *Alfons Maria de Liguori* Doctor al Bisericii. În versiune românească de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Clain. Blaș 1893. Tipografia Seminariului arhidiecesan. Opul are 425 p. în 8° mic. Prețul 80 cr. Editura societății.

Liturgiariū, crudo 2 fl. 20 cr., legat în piele 3 fl. 20 cr.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

Nr. cons. 5906—1898.

(50) 1—2

Publicare de licitațiune

pentru esandarea podului cu drept de vamă dintre opidul Blaș și comuna Veza și a celui din capătul din jos a satului Blaș, adevă a podurilor cu drept de vamă de preste **Tirnavă mare și Tirnavă mică** aparținătoare Dominiului Mitropolitan gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș, ce va avé loc în Blaș la

15 Decembre 1898 st. n.

la 10 ore a. m. în cancelaria avocatului arhidiecesan.

Podurile mai sus amintite se vor esarenda pe trei ani succesivi de la 1 Ianuar 1899 st. n. începînd.

Condițiunile de esarendare se pot vedé în cancelaria avocatului arhidiecesan.

Cel ce doresc a lua parte la licitațiune, sînt obligați a depune un vadiu de 200 fl. în bani gata, ori în hârtii de valóre, notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris pînă la acel termin se vor lua numai atunci în considerare, dacă se vor face pe lângă accluderea vadiului amintit și pe lângă declarațiunea, că oferentele cunósce condițiunile de esarendare.

Blaș la 1 Decembre 1898 st. n.

Dr Iuliu Maniu
advocat arhidiecesan.